

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ, ΒΑΤΙΚΑΝΟ ΚΑΙ Ο ΙΔΑΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΣ ΔΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΩΣ ΜΕΣΟ ΕΞΩΡΑΪΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ. Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ Η ΠΙΣΤΗ.

Ωραιοζήλη-Τζίνα Δαβιλά (Γεωργία)

**Θεολόγος-Δημοσιογράφος-Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια ΕΚΠΑ: “Η Θεολογία στον
Σύγχρονο Κόσμο” με ειδίκευση “Εκκλησία, Διαθρησκειακός Διάλογος και
Διεθνείς Σχέσεις”**

“Ο Θεός είναι χαμόγελο. Χαμογελάστε”.

Jude Law ως Πάπας Πίος 13ος από την μίνι σειρά *“The Young Pope”* του Paulo Sorrentino, 2017

Ποιος μπορεί να εμπνέει την εμπιστοσύνη άρα και τη μέγιστη επιδραστικότητα στους πολίτες; Ο πολιτικός ή ο προκαθήμενος της Εκκλησίας; Ρητορικό το ερώτημα καθώς ο πολιτικός σώζει εαυτόν σχεδόν πάντα, άρα η εμπιστοσύνη στο πρόσωπό του είναι επισφαλής, ενώ δεδομένου ότι πρώτος Αρχιερέυς της Εκκλησίας είναι ο Χριστός, ο εκπρόσωπος του Θεού υφίσταται ως δεύτερη κεφαλή της Εκκλησίας και νοηματοδοτεί την ύπαρξή μας στον κόσμο ως απόδειξη ύπαρξης του Θεού. Νοιώθουμε ότι δεν είμαστε μόνοι διότι ο εκπρόσωπος του Θεού είναι η βεβαιότητα ότι δεν είμαστε τρελοί. Στην περίπτωση της Καθολικής Εκκλησίας, όμως, της απολύτως εκκοσμικευμένης, ο απόλυτος εκπρόσωπος του Θεού είναι πρωτίστως πολιτικός παρά θρησκευτικός εκπρόσωπος. Τουλάχιστον έτσι, μέχρι πρότινος, παρουσιάζόταν στην ρεαλιστική ζωή.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία εκπροσωπείται σε παγκόσμιο επίπεδο από τον Οικουμενικό Πατριάρχη. Η Καθολική από τον Πάπα. Τα ιδανικά ποιοτικά χαρακτηριστικά του Αρχιεπισκόπου ή του Παπά είναι μάλλον κοινά για την Ορθόδοξη και την Καθολική Εκκλησία αν και αλληλοσυγκρουόμενα. Η οικειότητα, η σεμνότητα, η ταπεινότητα, η επικοινωνιακή ικανότητα της χριστιανικής διδασκαλίας, ο συγχωρητικός χαρακτήρας, ο σεβασμός προς κάθε μορφή ζωής, η ευρύτητα σκέψης, ο σεβασμός στις Επιστήμες, η δυνατότητα να ζει κάποιος εντός και εκτός του κόσμου τούτου, η ικανότητα να καθοδηγεί το ποίμνιό του με τη συμπεριφορά του. Ποια, όμως, συμπεριφορά; Την εκκοσμικευμένη ή την μοναστηριακή και συνώνυμη με τη λιτότητα και την φιλευσπλαχμία;

Τα ιδανικά χαρακτηριστικά του ύψιστου προσώπου της Καθολικής Εκκλησίας προβάλλει έντονα ο παγκόσμιος κινηματογράφος την τελευταία πενταετία. Στο ίδιο πνεύμα κινήθηκαν οι δύο ταινίες που αφορούσαν στον ρόλο του σύγχρονου Ποντίφικα: “Οι δύο Πάπες” (The two Popes”) και η σειρά “Ο νεαρός Πάπας” (“The Young Pope”) με τις ερμηνείες εξαιρετικών ηθοποιών. Anthony Hopkins, Jonathan Pryce και Jude Law.

Στην πρώτη ταινία που προτάθηκε για αρκετά oscar, αλλά δεν απέσπασε κανένα, η σύγκρουση ανάμεσα στις συντηρητικές αντιλήψεις και την ουσιαστική συνεισφορά στον ανθρώπινο πόνο, ανατρέπουν τα δεδομένα του παπικού κονκλάβιου μα κυρίως δυναμιτίζουν τις σχέσεις του εκλεγμένου Παπά και του Καρδινάλιου της Αργεντινής που ήταν επίσης υποψήφιος για τον παπικό θώκο. Τα στερεότυπα που ταυτίζονται με την έκφραση “τα καλά και συμφέροντα” σείονται συθέμελα σε κάθε συζήτηση του Παπά, που υποδύεται ο Anthony Hopkins και του εξ Αργεντινής Καρδινάλιου που υποδύεται ο Jonathan Pryce. Ο πρώτος απαιτεί την υποταγή στην καθεστηκυία ροή και ο δεύτερος αρνείται να την ακολουθήσει απορρίπτοντας κάθε πολυτέλεια που επιτρέπεται και συνηθίζεται στο αξίωμα των Καρδινάλιων και του Πάπα. Ο Αργεντίνος Καρδινάλιος ζητεί παράλληλα την αποδοχή της παραίτησής του για να αφοσιωθεί όπως επιθυμεί στο ποίμνιό του. Ο Πάπας αρνείται. Μια σειρά διαφωνιών και αλληλοεξομολογήσεων οδηγούν στην συναισθηματική σύνδεση των δύο ανδρών. Στο τέλος της ταινίας διαπιστώνεται ότι ο εκλεγμένος Πάπας παραιτείται προτρέποντας τον Αργεντίνο Καρδινάλιο και αντίπαλό του στις τελευταίες εκλογές, να αναλάβει εκείνος τον παπικό θρόνο συμφωνώντας στην απλοποίηση της πολυτελούς ζωής και υιοθετώντας το αυτονόητο: την προσφορά στον συνάνθρωπο. Έτσι, ο κατά κόσμον Μπεργκόλιο και θεσμικά νεοεκλεγείς Πάπας Φραγκίσκος, αφήνει το Παλάτι του Βατικανού για να επισκεφθεί τις περιοχές του πλανήτη που η πείνα, οι ασθένειες και κάθε είδους εκμετάλλευσης στερούν την αξιοπρεπή ή και αυτονόητη επιβίωση σε παιδιά, οικογένειες, ολόκληρες πολιτείες.

Το μήνυμα της ταινίας βασίζεται στη βιογραφία του σημερινού Πάπα και είναι η σαφής ταύτιση της ζωής του Παπά Φραγκίσκου, ο οποίος είναι Αργεντίνος και από το 2013, που εξελέγη, επέλεξε το όνομά του προς τιμήν του Αγίου Φραγκίσκου της Ασίζης, σηματοδοτώντας μια νέα εποχή για το Βατικανό και για τον πρώτο, μετά τον Θεό, εκπρόσωπο της Καθολικής Εκκλησίας: αλληλεγγύη, ενσυναίσθηση, φιλευσπλαχνία, δοτικότητα, νεο-μεταρρυθμιστικό πνεύμα, άμεση κοινωνία και επικοινωνία με τους πιστούς. Αν ο στόχος αυτής της ταινίας, της βιογραφίας στον κινηματογράφο, στην πραγματικότητα δεν είναι η ευρύτερη επικράτηση της Καθολικής Εκκλησίας με κάθε δυνατό, νόμιμο και έμμεσο τρόπο, αναρωτιέται κάποιος τι είναι; Κανείς δεν μπορεί να κατηγορήσει τους δημιουργούς μιας κινηματογραφικής ταινίας ακόμη και στην υπερβολή της, καθώς η Τέχνη

επιτρέπει και την μυθοπλασία και την υπερβολή. Ωστόσο, η αποδοχή του έργου “Οι Δύο Πάπες” έχουν αφήσει ένα ηχηρό αποτύπωμα: η Καθολική Εκκλησία κρατεί καλά σφραγισμένα τα τρωτά και σκοτεινά της σημεία, όλοι γνωρίζουν τις οικονομικές καταχρήσεις του Βατικανού, τις φρικώδεις συμπεριφορές καρδινάλιων σε παιδιά, αλλά ο Πάπας Φραγκίσκος, ο απολύτως εν ελέω Θεού και ανθρώπων Επίσκοπος με αποφασιστικότητα και καθαρότητα **προδρομεί** της εξυγίανσης του Βατικανού περιθωριοποιώντας τα σκοτεινά, υλικά συμφέροντα του κονκλάβιου και επιδιώκοντας μόνο τα καλά και ωφέλιμα για το ποίμνιό του επί γης. Εμμέσως πλην σαφώς το μήνυμα είναι ελπιδοφόρο για την Καθολική Εκκλησία και δη για την εγκάρδια αποδοχή του Πάπα Φραγκίσκου. Και όπως φαίνεται, ο Ποντίφικας το αξίζει. Αν και δεν τολμά να ανοίξει τις θύρες στα επτασφράγιστα μυστικά του Βατικανού.

Η σειρά “The Young Pope” ολοκληρώνει σε δέκα επεισόδια την προσωπικότητα ενός γοητευτικού Πάπα, αντιφατικού φαινομενικά, νεο-συντηρητικού ή νεο-προοδευτικού, ατίθασου, παράτολμου, νάρκισσου και απολύτως αλαζόνα, συγχωρητικού αλλά και άκρως τιμωρητικού, καθώς δεν ακολουθεί τίποτα από τα δεδομένα που βρίσκει, επιβάλλοντας αυθαίρετα ό,τι επιθυμεί. Προκαλεί την έκπληξη στους κατοίκους εντός Βατικανού, καθώς τρώει λίγο, πίνει κόκα-κόλα κεράσι για πρωινό, αποπαίρνει την γηραιά μαγείρισσα που τον αγκαλιάζει εγκάρδια τσιμπώντας του τα μαγουλάκια, επιτρέπει εντός Βατικανού -στον εαυτό του και μόνο στον εαυτό του - το αρειμάνιο κάπνισμα μετά από οκτώ αιώνες απαγόρευσης, απλώνει μπουγάδα, δεν ακολουθεί τις συμβουλές του Καρδινάλιου Υπουργού Εξωτερικών και τον ειρωνεύεται ή τον προσγειώνει κυνικά με τα λεγόμενα του εξαγριώνοντάς τον, και το κυριότερο: αρνείται να δώσει συνέντευξη τύπου και να φωτογραφηθεί. Αρνείται να εμφανισθεί κρατώντας για την κατάλληλη στιγμή την θέαση του όμορφου προσώπου του απειλώντας ευθέως και τον πρωθυπουργό της Ιταλίας με τρόπο ανάρμοστο, ως να είναι κοινός και ευτελής πολιτικός. Αρνείται να εμφανισθεί στους πιστούς κατά πρόσωπο, αλλά μόνο με γυρισμένη πλάτη ή ως σκιά. Η θεωρία του στηρίζεται στο “η απουσία είναι η πιο ισχυρή παρουσία γιατί προκαλεί μυστήριο”. Αμφισβητεί τον Θεό, ενώ καπνίζοντας - προσευχόμενος - εκλιπαρεί για το έλεός Του, ξεστομίζει ότι είναι ομορφότερος από τον Ιησού, θαυμάζει κάθε λεπτομέρεια της δημιουργίας του κόσμου, δυσανασχετεί με τις επισκέψεις των παιδιών στο Βατικανό, αλλά ταυτόχρονα απαντά στα γράμματα τους γεννώντας τους την ελπίδα και την πίστη: “Σκέψου όλα τα όμορφα πράγματα του κόσμου κι εκεί θα δεις τον Θεό”. Μάχεται φανερά τους δικτάτορες, τους ιδιοτελείς, τους βιαστές, τους παιδόφιλους και ομοφυλόφιλους. Είναι αποφασισμένος να ξεσκεπάσει όλες τις χυδαιότητες που κρύβει το Βατικανό με τρόπο που να μην πληγεί η Εκκλησία: τους παιδόφιλους, βιαστές, ανάξιους εκπρόσωπους του Θεού, τους στέλνει

στην Αλάσκα, στην πιο παγωμένη περιοχή Καθολικής Εκκλησίας του πλανήτη και δείχνει να απολαμβάνει χαιρέκακα τη δυσαρέσκεια τους. Δηλώνει δημόσια σε ιεραποστολικό ταξίδι στην Αφρική ότι θα πεθάνει για χατήρι των ανθρώπων αν γίνουν ένοχοι για την Ειρήνη. *“Γιατί ο Θεός είναι Ειρήνη. Και Ειρήνη είναι ο Θεός. Δώστε μου την Ειρήνη και θα σας δώσω τον Θεό.”*

Υπονοείται ότι κρύβει πολλά ένοχα μυστικά, αλλά στην εξέλιξη της σειράς διαπιστώνεται η καθαρότητά του αλλά και η τραυματική ανασφάλεια του. Θεραπεύει μέσω της προσευχής του ένα στείρο ζευγάρι οδηγώντας τους στην τεκνοποίηση, γονατίζει στην εθνική οδό προσευχόμενος και ζητώντας να τιμωρηθεί για την κακία και την υποκρισία της η αδελφή Αντωνία, την οποία επισκέπτεται στην Αφρική και αρνούμενος να την αγιοποιήσει, διαπιστώνοντας ιδίως όμμασι ότι κακοποιεί τους κατοίκους στερώντας τους ακόμη και το νερό και ζητώντας τους ανταλλάγματα σεξουαλικού χαρακτήρα. Μέσω της προσευχής του έχει θεραπεύσει σε ηλικία μόλις 14 χρόνων την ετοιμοθάνατη μητέρα φίλου του και σύζυγο του επιστάτη του ορφανοτροφείου στο οποίο μεγάλωσε και διακαώς αναζητεί τους γονείς που τον εγκατέλειψαν στο ορφανοτροφείο σε τρυφερή ηλικία. Αμφισβητεί την ύπαρξη του Θεού την ίδια στιγμή που προσεύχεται με τόση ένταση και Πίστη στον Ιησού που ο θεατής πείθεται ότι είναι σε απευθείας επικοινωνία με τον Θεό και δικαίως έχει το παπικό πρωτείο. Και το αλάθητο! Γιατί απλά δείχνει να είναι άγιος. Δεν υποκύπτει σε πειρασμούς, απέχει κάθε σωματικής απόλαυσης, διαθέτει κοφτερό μυαλό και γλώσσα, έχει βελούδινο βλέμμα και λόγο. Είναι ένας απολύτως σπάνιος και αντιφατικός άνθρωπος. Καλοφανής, μα και καλοκάγαθος που επιζητεί την κατανόηση, ουχί την αποδοχή. Κυνικός, τιμωρητικός μα και φιλεύσπλαχνος αναγνωρίζει ότι η απόρριψη της γονεϊκής αγάπης που ένοιωσε καθώς εγκαταλείφθηκε στο ορφανοτροφείο, είναι η πηγή τόσο για την ανάγκη ανάδειξη της υπεροχής του, όσο και για **την αγκαλιά του Θεού στην οποία κούρνιασε βρίσκοντας ασφαλές καταφύγιο και παντοτινή αποδοχή**. Αρνείται οποιαδήποτε μορφή συντροφικής αγάπης από τον φόβο της προδοσίας δηλώνοντας δειλός. *“Δεν με ενδιαφέρουν οι πολλοί που δεν αγαπούν φανατικά, θέλω μεγάλες ιστορίες αγάπης όχι από περιστασιακούς και συμβιβασμένους, αλλά από φανατικούς για την αγάπη του Θεού”*, λέει στην πρώτη του ομιλία στους καρδινάλιους. Η ομολογία αυτή ενώπιον των Καρδινάλιων δεν είναι απλά καινοτόμος, είναι συγκλονιστικά αφοπλιστική. Διότι κανείς δεν μπορεί να προβλέψει την επόμενη μέρα.

Αν σκοπός του κινηματογράφου είναι να ωραιοποιεί καταστάσεις και πρόσωπα, εν προκειμένω το έχει πετύχει με τις παραπάνω παραγωγές.

Αν σκοπός του κινηματογράφου είναι να εξιδανικεύσει την εικόνα της Καθολικής Εκκλησίας και οι δυο ταινίες - “The Young Pope” και “The two Popes” - έχουν, επίσης, πετύχει τον στόχο τους.

Αν σκοπός είναι να εξωραϊστεί η πραγματικότητα του Παπικού θρόνου, επίσης στόχος επετεύχθη. Τέλος, αν ο σκοπός είναι να δοθεί η εικόνα του ιδανικού Πάπα, του ιδανικού εκπροσώπου του Θεού στην Καθολική Εκκλησία, που μετρά περισσότερους από ενάμιση δισεκατομμύριο πιστούς στον κόσμο, επιβραβεύοντας την πορεία της και εγείροντας ερωτηματικά για τους Επικεφαλής των άλλων Χριστιανικών Εκκλησιών, το θαύμα της έβδομης τέχνης πέτυχε τα μέγιστα επιδιώκοντας τα βέλτιστα: να αποκτήσει διαδραστικό ρόλο ο Ποντίφικας, παγκόσμιος θρησκευτικός και πολιτικός εκπρόσωπος του Βατικανού, στοχεύοντας στην ωραιοποίηση της Καθολικής Εκκλησίας και αφήνοντας σε απόσταση, και αρκετά πίσω, την Ορθόδοξη Εκκλησία και τον ρόλο της στον σύγχρονο κόσμο.

Στην ήδη παράλογη αντίδραση του καθολικού πλήθους πιστών να βρίσκει την εξιδανίκευση στο πρόσωπο του Ποντίφικα - πολιτικού και θρησκευτικού ηγέτη - περιμένοντας ώρες ατελείωτες στην πλατεία του Βατικανού, αντιδρώντας σχεδόν υστερικά στην θέαση του άσπρου καπνού, ο οποίος σηματοδοτεί την εκλογή νέου Πάπα φωνάζοντας “habemus Papa,” (έχουμε Πάπα), **καταργείται κάθε μορφή ελευθερίας, αυτεξούσιου και αυτοσεβασμού του ανθρώπου**. Διότι η επιλογή του Πάπα γίνεται με κριτήρια πολιτικά, άρα ωφελμιστικά, και όχι απαραίτητα ποιοτικά που, μάλιστα, να προσδίδουν και την αυτονόητη αγιότητά του.

Όμως:

1. Είναι υγιές το γεγονός της αποδοχής του παπικού πρωτείου;
2. Πώς επιτρέπεται να αγιοποιείται σε τέτοιο βαθμό (αλάθητο) ο εκπρόσωπος της Καθολικής Εκκλησίας δεδομένου ότι ο άνθρωπος επιδιώκει το καθ'ομοίωσιν ισόβια, το οποίο δύσκολα επιτυγχάνει;
3. Γιατί ο Πάπας επιτρέπει την διατήρηση των μεγάλων μυστικών στο Βατικανό;
4. Γιατί επιτρέπει την αβρότητα και την πολυτέλεια;
5. Γιατί η Καθολική Εκκλησία και δη το Βατικανό επιμένουν στην τόση αυστηρότητα υιοθετώντας αντιφατική συμπεριφορά; Από την μια υποστηρίζει και δέχεται το αλάθητο του Πάπα σαν να είναι Θεός και από την άλλη επιδεικνύει τόση αυστηρότητα και τυπικότητα παραμερίζοντας, επί της ουσίας, την αιρετική δράση του Ιησού που δεν εφάρμοσε την ιουδαϊκή τυπολογία, αλλά επέλεξε να συντρώγει και να συνομιλεί με περιθωριακούς ανθρώπους, αγράμματους, Σαμαρείτες και πόρνες. Την ίδια στιγμή το Βατικανό, Κράτος εν Κράτει, κουκουλώνει κάθε ειδεχθή παρανομία.
6. Πού βρίσκεται για το Καθολικό Εκκλησίασμα το έλεος του Θεού όταν το δικαίωμα στο λάθος δε σημαίνει και τη συγχώρεση και η αμαρτία είναι τόσο κατακριτέα; Το διαζύγιο λ.χ. δεν επιτρέπεται στο Βατικανό.

7. Τελικά, πού βρίσκεται ο Θεός; Μέσα ή έξω από τον Κόσμο; Μέσα ή έξω από το Βατικανό; Μέσα ή έξω από την Καθολική Εκκλησία; Στην εκκοσμίκευση ή στην απλότητα, την αγαθοεργία, την ειλικρινή, ανιδιοτελή Αγάπη και Καλοσύνη;

Κι ενώ πολλά από τα ανοσιουργήματα του Καθολικισμού με τα δισεκατομμύρια πιστών στον πλανήτη, οι προκαθήμενοι της Ορθόδοξης και Καθολικής Εκκλησίας συναντήθηκαν το 2004¹, όπου εκτός των ένθερμων εναγκαλισμών και εορτασμών για την συμπλήρωση των 40 χρόνων “από την εποχή που ο πάπας Παύλος Στ’ και ο Οικουμενικός Πατριάρχης Αθηναγόρας προχώρησαν στην άρση των Αναθεμάτων, οι δύο Προκαθήμενοι απέστειλαν ένα σαφές μήνυμα, αφού ουσιαστικά επανέλαβαν τη ρήση του Αγίου Ειρηναίου της Λυώνος: «Η Εκκλησία έχει δύο πνεύμονες. Ο ένας βρίσκεται στη Δύση και ο άλλος στην Ανατολή»”, σκέψεις γεννήθηκαν για το μέλλον του Ορθόδοξου Χριστιανισμού.

Το ερώτημα που τίθεται είναι σαφές:

A. Μπορούμε να μιλάμε για δύο πνεύμονες της Εκκλησίας του Χριστού;

B. Ποια είναι τα κοινά στοιχεία των δύο Εκκλησιών;

Γ. Καθίσταται δυνατό οι δύο Εκκλησίες να ανατρέψουν τα όσα ίσχυαν από το 1054, που σημειώθηκε το Σχίσμα των Εκκλησιών το οποίο στηρίχτηκε στο filioque, δηλαδή τη διαφωνία για την εκπόρευση του Αγίου Πνεύματος και εκ του Πατρός και εκ του Υιού;

Δ. Είναι εφικτό οι δύο Εκκλησίες να επαναπροσδιορίσουν την σχέση τους από τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους κάτω από δυσανάλογους αριθμούς; “*Η πανίσχυρη πληθυσμιακά, οικονομικά, πολιτικά, διπλωματικά και κοινωνικά Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία*”² δέχεται να συνομιλήσει επί ίσοις όροις με την Ορθόδοξη Εκκλησία που μετρά μόλις 300 εκατομμύρια πιστών σε όλο τον πλανήτη;

Ε. Τελικά, πρέπει η Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία η οποία κινείται με διαφάνεια και πνευματικότητα να επιθυμεί να συνομιλεί με την Δυτική Καθολική Εκκλησία και δη το εκκοσμικευμένο Βατικανό που επιμένει: α) στο αλάθητο του Παπά και το παπικό πρωτείο, β) στην διαφύλαξη των μυστικών του Βατικανού, γ) στην ατιμωρησία των αισχροτήτων εντός Βατικανού;

Η Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία αποδέχεται τον Οικουμενικό Πατριάρχη ως ίσο μεταξύ ίσων. Επιπλέον, η Ορθοδοξία στηρίζει την ύπαρξή της στην αυτοδιάθεση και το αυτεξούσιο. Και το καθαρό Φως εκ του Χριστού προερχόμενο. Επομένως στηρίζει και τον δημιουργικό διάλογο. Συνεπώς, η Ορθόδοξη Εκκλησία, σεβόμενη το Σύμβολο της Πίστεως “*Εις Μίαν, Αγίαν, Καθολικὴν και Αποστολικὴν Εκκλησίαν*” οφείλει να επιδιώκει τη συμμετοχή της στον Οικουμενικό διάλογο

καθώς αυτό αποτελεί αναγνωριστικό χαρακτηριστικό της χριστιανικής διδασκαλίας: είναι τόσο αναγκαιότητα όσο και συνέπεια του χριστιανικού δόγματος και δη της Ανατολικής Ορθόδοξης Θεολογίας να προσπαθεί για την ενότητα της Εκκλησίας και την αποκατάσταση τριβής των εκκλησιαστικών σχέσεων. Είτε αποκηρύσσει το παπικό πρωτείο και την επιβαλλόμενη αυθεντία του Παπά, είτε όχι. Είτε οι διαφορές με την Καθολική Εκκλησία φαίνονται ανυπέρβλητες, είτε όχι, καθώς παύουν από ένα σημείο και πέρα να είναι εκκλησιολογικές και γίνονται νομικιστικές-πολιτικές. Διότι ο Πάπας είναι πρωτίστως πολιτικός, εξού και η απόρροια τόσων εξουσιών για το κράτος του Βατικανού.

Το ερώτημα που τίθεται, όμως, είναι πολύ απλό και ταυτόχρονα σύνθετο. Μπορεί ο διάλογος να είναι επιτυχής; Μπορεί η Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία να συνδιαλλαγεί με την Καθολική χωρίς να υιοθετηθούν παράλληλοι μονόλογοι με κλειστά ώτα, δηλαδή ένας διάλογος κωφών ή ακόμη χειρότερα με την υποταγή της Ανατολικής Εκκλησίας στη Δυτική; Μπορούν οι διαφορές μας που είναι βασικές - λ.χ. filioque, πρωτείο, αλάθητο Πάπα, προσθήκες στο Σύμβολο της Πίστεως, ανωτατοποίηση της ιεροσύνης, υποβάθμιση του μυστηρίου της Βαπτίσεως - μπορούν, επομένως, οι διαφορές Ορθοδοξίας και Καθολικισμού να εξομαλυνθούν; Και αν κάποτε οι διαφορές εξομαλυνθούν, η φράση περί δύο πνευμόνων όπως ειπώθηκε το 2004, σε ποιον θα υπονοηθεί ή θα δοθεί ο πρώτος ρόλος; Ποιος από τους δύο εκπροσώπους της Ανατολικής και Δυτικής Εκκλησίας θα προηγείται ιεραρχικά; Ο “πνεύμονας” που μέτρα περισσότερους πιστούς ανά τον πλανήτη που ταυτόχρονα είναι και δείχνουν ενθέρμως θρησκευόμενοι ή ο “πνεύμονας” που **δεν αλλοιώνει το χριστιανικό δόγμα όπως αυτό διασώθηκε μέσα από τους Ιερούς Ευαγγελιστές** και πιο συγκεκριμένα τίθεται ξεκάθαρα στο Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο (κεφ. 14,16 - κεφ. 14,26, - κεφ 15,26) σύμφωνα με το οποίο είναι σαφές ότι η Εκπόρευση του Αγίου Πνεύματος γίνεται μόνο εκ του Πατρός:

“Κεφ. 14,16 [...] και ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένη μεθ’ ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, [...]

26 ὁ δὲ παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὃ πέμπει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν.

Ιω. 15,26 [...] ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμπω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ·”.

Είναι, τελικά, οι Χριστιανοί Ορθόδοξοι ένθερμοι με την Πίστη τους ή την θυσιάζουν στον φόβο της εξωτερικής στοχοποίησης και της κοινωνικής αυταρέσκειας-σποδοχής;

Εν κατακλείδι, ποιος δίνει τον βηματισμό στο Χριστιανικό Εκκλησίασμα: ο προκαθήμενος της Εκκλησίας, οι Επίσκοποι και οι Ιερείς ή οι πιστοί ακολουθώντας ή αυθαιρετώντας στις ενέργειες-αποφάσεις της Εκκλησίας;

Πρόσφατα λόγω πανδημίας δοκιμάστηκε η αντοχή της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας. Έγινε αποδεκτή κατά πλειοψηφία η αποχή των πιστών από τους Ιερούς Ναούς, το κλείσιμο των Ι.Ναών και Ιερών Μονών και η απουσία εορτασμού μεγάλων σταθμών της Χριστιανοσύνης: του Αγίου Πάσχα, του Εορτασμού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, της Γέννησης του Χριστού, των Αγίων Θεοφανείων. Αν δεχτούμε ότι το ψάρι μυρίζει από το κεφάλι, εύκολα θα επιρρίψουμε ευθύνες στους ηγέτες της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας καθώς σε κομβικά σημεία της πραγματικής, ρεαλιστικής ζωής, οι θέσεις της είναι περισσότερο διπλωματικές, άρα πολιτικές, παρά θέσεις που απορρέουν από την ψυχή ανθρώπων που καίγονται από την πίστη τους για τον Χριστιανικό Θεό ακολουθώντας τα φωτεινά παραδείγματα των Οσίων Πατέρων. Η υιοθέτηση συμπεριφορών από τους Ιεράρχες της Εκκλησίας κατά τις οποίες δεν είναι σαφές και ξεκάθαρο το μήνυμα του Θεανθρώπου, δεν είναι ξεκάθαρη η δύναμη της Χριστιανικής Πίστεως, προκαλούν τριγμούς στο εκκλησίασμα άρα και στους πιστούς την αίσθηση της **μετεωρικότητας, του μετέωρου ανθρώπου**. Όταν ο Ιεράρχης στερείται διακαώς της θαρραλέας ομολογίας της Πίστεως του ή δέχεται να εκφοβιστεί ή και να απειληθεί ίσως με οποιαδήποτε τρόπο, το ποίμνιο εύκολα αμφισβητεί μήπως η πίστη του δεν είναι ασφαλής για τον ίδιο και την επίγεια ζωή του, είναι έπεα πτερόεντα. Όταν, λ.χ. προσφάτως και με την αρχή της πανδημίας του covid-19 η Εκκλησία υποτάχθηκε στην Πολιτεία κλείνοντας τους Ιερούς Ναούς χωρίς να τοποθετηθεί ευθαρσώς υποστηρίζοντας ότι η πολιτεία επιβάλλεται στην Εκκλησία ασεβώντας στο γεγονός ότι **η Ελλάδα δεν είναι απλώς ένα κράτος, αλλά ελληνορθόδοξο έθνος**, οι άθεοι, οι άθρησκοι, οι αγνωστικιστές και λοιποί θρησκευόμενοι εκτός Ιησού Χριστού έτριβαν τα χέρια τους από την ικανοποίηση, διατυμπανίζοντας ότι “και η Εκκλησία ομολόγησε την αδυναμία και την ευαλωτότητά της μπρος στην απειλή ενός ιού”, στοχεύοντας ξεκάθαρα σε πλήγμα των Αγίων Μυστηρίων της Εκκλησίας. Η στάση των Επισκόπων και των Ιερέων ήταν μια έμμεση προδοσία έναντι των μυστηρίων της εκκλησίας και δη του Μυστηρίου της Θείας Μετάληψης. Είτε από τον φόβο του προστίμου, είτε από την ανάγκη της συμμόρφωσης σε ό,τι και το Φανάρι και η Αρχιεπισκοπή είχαν αποφασίσει. Η στάση αυτή γοήτευσε τους πολιτικούς, αλλά απογοήτευσε τους χριστιανούς με ένθερμη πίστη και την γνώση της αξίας του αυτεξούσιου. Περιορίστηκε η πνευματική τους ανάγκη.

Μπροστά στον φόβο της απώλειας της ζωής, θυσιάστηκε η Πίστη που εγγυάται την αιώνια ζωή, και εννοούμε τόσο την πνευματική, όσο και την γήινη που έχει ως ασφαλές πεδίο το ανεξήγητο της Πίστεως που ποιεί το θαύμα. Διότι οτιδήποτε δεν μπορεί να ερμηνευθεί με την Λογική και υπάρχει, είναι Πίστη.

Συνεπώς, η Ορθοδοξία έμεινε έκθετη μπρος στην αφορμή της πανδημίας, αφού οι προκαθήμενοι του Οικουμενικού Πατριαρχείου και των Αρχιεπισκοπών του πλανήτη αποδέχτηκαν την έμμεση αμφισβήτηση των Μυστηρίων υποτάσσοντας το πλήρωμα της Εκκλησίας στην αποχή από τον λατρευτικό χώρο της. Επετράπησαν λ.χ. οι γάμοι με περιορισμένο αριθμό ατόμων στα Δημαρχεία, αλλά όχι στους Ιερούς Ναούς. Από την άλλη, πιστοί και Ιερείς αντιδρώντας χωρίς σύνεση και σπασμωδικά στα μέτρα προστασίας κατά του κορονοϊού παρότρυναν, ανοήτως, τους πιστούς να πετάξουν τις μάσκες γιατί έμοιαζαν με πιγκουίνοι ξεχνώντας ότι ο άνθρωπος είναι τρωτός. Το αποτέλεσμα ήταν να στοχοποιηθεί για ακόμη μία φορά η Εκκλησία για τη διασπορά του ιού και να παραμεριστούν οι λοιπές αιτίες που συνέβαλλαν τα μάλα στην διασπορά της πανδημίας εν Ελλάδι: απουσία ελέγχου αρνητικού covid-19 τεστ των πτήσεων από το εξωτερικό το καλοκαίρι του 2020, συνωστισμός στα μέσα μαζικής μεταφοράς, συνωστισμός στις πλατείες και στους δρόμους, κορονο-πάρτυ, πορείες διαμαρτυρίας για λογικούς ή παράλογους λόγους, καφεδάκια στα σταντ, όπου η χρήση μάσκας ήταν ανύπαρκτη ή γινόταν αξεσουάρ τσέπης, βραχίονα ή πηγουνίου. Τόσο οι συνετοί ορθόδοξοι πιστοί, όσο και πολλοί ιερείς έκριναν περιττό να υπεραμυνθούν των θέσεων τους αφού ένοιωθαν ακάλυπτοι από την ίδια την Εκκλησία του Χριστού. Ένοιωσαν απογοητευμένοι.

Σύσσωμος ο Ορθόδοξος κόσμος των Ιεραρχών όφειλε να δώσει στήριξη στους πιστούς υπεραμυνόμενος της Δογματικής της Ορθόδοξης Χριστιανικής Διδασκαλίας: η Πίστη σώζει. Αλλά για ποια Πίστη μιλάμε σήμερα που ο άνθρωπος πιστεύει ότι είναι ανώτερος του Θεού; Σήμερα που θεωρεί ότι βρίσκεται ένα βήμα πριν την αθανασία του; Ότι η δύναμή του είναι μόνο η αποφασιστικότητα, το μυαλό και η επίθεσή του στη ζωή για να γίνει ο πρώτος, ο πλουσιότερος, ο δυνατότερος; Ότι η Πίστη στον Θεό είναι μια ανόητη συνήθεια των αφελών, ευκολόπιστων, αγράμματων, αδύναμων, ανόητων ανθρώπων; Το μέγα σφάλμα του χριστιανού είναι ότι αλλοτριώθηκε από την ευτέλεια και την μετα-νεωτερικότητα της παγκοσμιοότητας παύοντας να είναι αμετάκλητα πιστός στον Χριστό. Όχι θρησκόληπτος, αλλά έχων πίστη ακλόνητη ότι ο Ιησούς είναι ό,τι πιο ασφαλές και ολόδικό του μπορεί να έχει ο άνθρωπος. Δεν είμαστε άτρωτοι στους εξωγενείς παράγοντες, ίσως γιατί η Πίστη μας δεν είναι αταλάντευτη. Απωλέστη η κατάσταση του ιδανικού ανθρώπου, του εν Χριστώ ανθρώπου που είναι ασφαλές καταφύγιο. Ο Ιησούς θεράπευσε την αιμορρούσα γυναίκα στο πλήθος που προσπαθούσε απελπισμένα να αγγίξει τα ιμάτιά Του για

να θεραπευτεί. Και θεραπεύτηκε: “Η Πίστη σου σέσωκέ σε” (κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο κεφ.9, 20-22:

κατά Μάρκον, κεφ. 5, 25-34, κατά Λουκάν κεφ.8, 43-49)³ .

Εν τούτοις όταν ο Χριστός βρέθηκε στη γενέτειρα του, τη Ναζαρέτ, έκανε τα λιγότερα θαύματα (κατά Ματθαίον, κεφ.13, κατά Μάρκον κεφ.6. 1-6)⁴

Γιατί; Διότι οι κάτοικοι του τόπου που γνώριζαν τον Ιησού, Τον αντιμετώπισαν όχι με πίστη αλλά με αμφισβήτηση και την οικειότητα του παλιού γνώριμου γιού του Ιωσήφ που ήταν ξυλουργός, χωρίς να προσβλέπουν σ’ Εκείνον καμία προσδοκία και διερωτώμενοι από πού έλαβε Αυτός τόση σοφία; Όπως αποκαλύπτουν οι Ευαγγελιστές ο Ιησούς ένοιωσε απογοήτευση και έκανε ελάχιστα θαύματα στους Ναζαρηνούς. Η Πίστη, αυτή η τεράστια δύναμη, ευθύνεται για την αποδοχή της ύπαρξης του Τριαδικού Χριστιανικού Θεού στους ανθρώπους. Χωρίς πίστη δεν υπάρχει υπέρβαση, άρα δεν υπάρχει το θαύμα. Όπως θαύμα είναι η Τριαδική Ομολογία η οποία θέτει την αρχή της Χριστιανικής Πίστης ως Άχρονη και Άναρχη και εις τους αιώνες των αιώνων.

Αν ο Jude Law ως Πάπας Πίος 13ος στην βρετανική σειρά γίνεται τόσο γοητευτικά αποδεκτός ως άγιος Πάπας, είναι επειδή αποδεικνύει τη δύναμή του προσευχόμενος. Ενώ, λοιπόν, ο κινηματογράφος περιγράφει την ιδανική εικόνα του Καθολικού Πάπα επιδιώκοντας ελκυστικά την ωραιοποίηση της Καθολικής Εκκλησίας, η Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία αδυνατεί να υπερασπιστεί ακόμη και τα κεκτημένα της: το μεγαλείο της Πίστης και των Αγίων Μυστηρίων της Εκκλησίας μπρος στην ανάγκη αποδοχής της από την πολιτεία ή ίσως την απόχρωση της πολιτικής πλευράς της Εκκλησίας που χρειάζεται την πολιτική αποδοχή. Η Ορθόδοξη Εκκλησία, όμως, δεν είναι πολιτικό κόμμα, ούτε πρέπει να γίνει ποτέ. Στηρίζεται και θα στηρίζεται στις Αρχές του Χριστιανικού Θεού που θέλει την Καλοσύνη και τη Δικαιοσύνη να πλημμυρίζουν τον κόσμο. Δηλαδή θέλει την **Αγάπη στον συνάνθρωπο, αλλά πρωτίστως στον Θεάνθρωπο που** “*Εγώ είμαι πατέρας, εγώ αδελφός, εγώ νυμφίος, εγώ οίκια, εγώ τροφή, εγώ ένδυμα, εγώ ρίζα, εγώ θεμέλιον, κάθε τί τὸ ὁποῖον θέλεις ἐγώ· νὰ μὴν ἔχεις ἀνάγκη ἀπὸ τίποτε. Ἐγὼ καὶ θὰ σὲ ὑπηρετήσω· διότι ἤλθα νὰ ὑπηρετήσω, ὄχι νὰ ὑπηρετηθῶ. Ἐγὼ εἶμαι καὶ φίλος, καὶ μέλος τοῦ σώματος καὶ κεφαλὴ καὶ ἀδελφός, καὶ ἀδελφὴ καὶ μητέρα, ὅλα ἐγώ· ἄρκεῖ νὰ διάκεισαι φιλικὰ πρὸς ἐμέ. Ἐγὼ ἔγινα πτωχὸς διὰ σέ· ἔγινα καὶ ἐπαίτης διὰ σέ· ἀνέβηκα ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρὸν διὰ σέ· ἐτάφη διὰ σέ· εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω διὰ σέ παρακαλῶ τὸν Πατέρα· κάτω εἰς τὴν γῆν ἐστάλην ἀπὸ τὸν Πατέρα ὡς μεσολαβητὴς διὰ σέ. Ὅλα δι’ ἐμὲ εἶσαι σύ· καὶ ἀδελφός καὶ συγκληρονόμος καὶ φίλος καὶ μέλος τοῦ σώματος. Τί περισσότερον θέλεις; Διατὶ ἀποστρέφου αὐτὸν ποὺ σὲ ἀγαπᾷ; ...”⁵ .*

Χωρίς αυτή την αταλάντευτη βεβαιότητα ότι ο Χριστός μπορεί να δώσει λύσεις στα πάντα, χωρίς την πεποίθηση ότι τα πάντα μπορούν να διορθωθούν από το χέρι του παντοδύναμου Θεού, θα ήμασταν όλοι τρελοί. Αυτό ειπώθηκε σε μια άλλη κινηματογραφική ταινία της Αγκάθα Κρίστου με τίτλο “Ραντεβού με τον θάνατο”. Η Αγκάθα Κρίστου ήταν Καθολική όπως διαπιστώνεται μέσα από τους ήρωες των βιβλίων της Πουαρό και Μις Μαρπλ.

Αναρωτιέται κανείς: όσοι έχουν καταδικαστεί από τις Οικουμενικές Συνόδους μιλούν με θάρρος και συχνά με φανατισμό για την πίστη τους στον Χριστό, οι Ορθόδοξοι που ακολουθούν κατά γράμμα τις Γραφές των Ιερών Ευαγγελίων έχοντας την γνώση της Αληθινής Αλήθειας, **γιατί δεν υπερασπίζονται με διακαές σθένος και αποφασιστικότητα την Πίστη τους;** Γιατί υποκύπτουν από τον φόβο ή την κούραση στις ειρωνείες, αμφισβητήσεις, αλλά και στους παραλογισμούς εκείνων που θέλουν να εκλογικεύσουν τα πάντα; Ποιους τελικά θέλουμε; Τους χλιαρούς πιστούς και Ιεράρχες που δεν χαλούν χατήρια ή εκείνους που ξέρουν να ανταποδίδουν στον Χριστό αυτό που τους έδωσε και Εκείνος απλόχερα; Την ανιδιοτελή Αγάπη Του, την αδιάλειπτη στήριξή Του.

Σε αυτό ακριβώς το σημείο, νομίζω, πως βρίσκεται και η απάντηση για την στάση που οφείλουν οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί να κρατήσουν. Η ανιδιοτελής Αγάπη του Ιησού Χριστού είναι εκείνη που έδωσε και την πολυτέλεια του αυτεξούσιου στον Ορθόδοξο Χριστιανό. Κανείς άλλος Θεός δεν είναι τόσο συγχωρητικός όσο ο Χριστιανικός Θεός και μάλιστα ο Ιησούς, όπως Τον μνημονεύει η Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία. Πηγή ατελείωτης προσωπικής ελευθερίας και έμπλεος συγχωρήσεως. Ακόμη και σε όσους Τον ειρωνεύονται εν μέσω πανδημίας.

Αντί, επομένως, να παρακολουθεί με δεμένα χέρια τις εξελίξεις που άλλοι αποφασίζουν, η Ορθοδοξία οφείλει να βρει τρόπο όχι απλώς να μετέχει των εξελίξεων αλλά **να τις καθορίσει**. Το 2025 ⁶ αναμένεται ο κοινός εορτασμός του Καθολικού και Ορθόδοξου Πάσχα. Ήδη ο Οικουμενικός Πατριάρχης κκ. Βαρθολομαίος δηλώνει θετικός στον γόνιμο διάλογο με τον Ομόλογό του Πάπα Φραγκίσκο. Και είναι λογικό και απαραίτητο. Εξαρτάται από τον ίδιο, όμως, αν θα επιτρέψει ο Καθολικός Δυτικός πνεύμονας την εκκλησίας να προηγηθεί του Ορθόδοξου Ανατολικού. Το δίλημμα που θα μπορούσε να θέσει ο Παναγιώτατος είναι απλό: **ας ξαναδιαβάσουμε τους Ιερούς Ευαγγελιστές μας και ας πράξουμε ό,τι η Αγιότητά τους μας χαρίζει ως Γνώση**. Μια τέτοια κίνηση ματ, φαντάζει μη διπλωματική, ίσως και αιρετική ως θέση Πατριάρχη, μα είναι αυτή που δεν μπορεί να αμφισβητήσει κανείς. Διότι η μοναδική Αλήθεια που δεν έχει πολλές οπτικές, ανάλογες με όσους την μελετούν, είναι **η Αλήθεια της Αγίας Γραφής**. Μια τέτοια αντιμετώπιση, θα δημιουργούσε και το πολυπόθητο κλίμα σύμπνοιας και ομαδικότητας των ορθόδοξων χριστιανών που στις μέρες μας και εν καιρώ πανδημίας λείπει. Και ταυτόχρονα θα δημιουργούσε

και κύμα οργής των λοιπών χριστιανικών Εκκλησιών. Μα αυτή είναι η ζωή του Ορθόδοξου Χριστιανού. Αγώνας για το Καλό. Αγώνας για τον Χριστό. Ακολουθώντας τον βηματισμό Του ο οποίος υπήρξε τόσο αιρετικός, όσο και γενναιόδωρα δοτικός και απολύτως συγχωρητικός για την σωτηρία των ανθρώπων, όποιας κατηγορίας, όποιας λαθεμένης πορείας. -

Παραπομπές:

1+2: <https://www.tovima.gr/2008/11/24/archive/h-ekklisia-exei-dyo-pneymones/> «Η Εκκλησία έχει δύο πνεύμονες»...

3: κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο κεφάλαιο θ', 20-22:

«Καὶ ἰδοὺ γυνή, αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ, ἐὰν μόνον ἄψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπε· θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης».

Επίσης στο κατά Μάρκον, κεφάλαιο ε', 25-34:

«Καὶ γυνὴ τις οὖσα ἐν ρύσει αἵματος ἔτη δώδεκα, καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὀπισθεν ἤψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ ὅτι ἐὰν ἄψωμαι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, σωθήσομαι. καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μᾶστιγος. καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγε· τίς μου ἤψατο τῶν ἱματίων; καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις τίς μου ἤψατο; καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὁ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ, ἦλθε καὶ προσέπεσεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μᾶστιγός σου».

Και στο κατά Λουκάν κεφάλαιο η', 43-49:

«Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ρύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ρύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τίς ὁ ἀψάμενός μου; ἀρνούμενων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ λέγεις τίς ὁ ἀψάμενός μου; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἤψατό μου τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνω

δύναμιν ἐξεληθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται».

4: Ματθ. 13,53 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας μετῆρεν ἐκεῖθεν, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν· πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσι; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Μαρκ. 6,1-6 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα ἑαυτοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἰμαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν· καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσον λέγοντες· πόθεν τούτῳ ταῦτα; καὶ τίς ἡ σοφία ἢ δοθεῖσα αὐτῷ, καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται; οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκνων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ἔλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσε. καὶ ἐθαύμαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Καὶ περιῆγε τὰς κόμας κύκλῳ διδάσκων.

5: <http://users.uoa.gr/> Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος - Περὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ Προέλευση κειμένου: Ἰερὰ Μονὴ Μεγίστης Λαύρας Ἁγίου Ὁρους

Ἄρα λοιπὸν δὲν ἔχει δίκαιον νὰ μᾶς ἀποστρέφεται καὶ νὰ μᾶς τιμωρῇ, ὅταν εἰς ὅλα μᾶς παρέχει τὸν ἑαυτόν Του καὶ ἐμεῖς ἀντιδρῶμεν; Εἶναι εἰς τὸν καθένα ὅπως δὴποτε φανερόν. Διότι, ἐὰν θέλῃς νὰ καλλωπισθῆς, λέγει, στολίσου μὲ τὸν ἰδικόν μου καλλωπισμόν. Ἐὰν θέλῃς νὰ ὀπλισθῆς, ὀπλίσου μὲ

ιδικά μου ὄπλα. ἐὰν θέλῃς νὰ ἐνδυθῆς, φόρεσε τὸ ἰδικόν μου ἔνδυμα. ἐὰν θέλῃς νὰ τραφῆς, φᾶγε εἰς τὴν ἰδικήν μου τράπεζαν. ἐὰν θέλῃς νὰ ὁδοιπορήσῃς, ἀκολούθησε τὴν ἰδικήν μου ὁδόν. ἐὰν θέλῃς νὰ κληρονομήσῃς, κληρονόμησε τὴν ἰδικήν μου κληρονομίαν. ἐὰν θέλῃς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν πατρίδα, ἔμπα εἰς τὴν πόλιν τῆς ὁποίας τεχνίτης καὶ δημιουργὸς εἶμαι ἐγώ. ἐὰν θέλῃς νὰ κτίσῃς οἰκίαν, ἔλα εἰς τὰς ἰδικὰς μου σκηνάς. Διότι ἐγὼ δι' ὅσα δίδω δὲν ζητῶ ἀμοιβήν, ἀλλὰ ἐὰν θελήσῃς νὰ χρησιμοποιήσῃς ὅλα τὰ ἰδικά μου, διὰ τὴν πρᾶξιν σου αὐτὴν θὰ σοῦ ὀφείλω ἐπιπλέον καὶ ἀμοιβήν. Τί θὰ ἠμποροῦσε νὰ γίνῃ ἰσάζιον πρὸς αὐτὴν τὴν γενναιοδωρίαν; Ἐγὼ εἶμαι πατέρας, ἐγὼ ἀδελφός, ἐγὼ νυμφίος, ἐγὼ οἰκία, ἐγὼ τροφή, ἐγὼ ἔνδυμα, ἐγὼ ρίζα, ἐγὼ θεμέλιον, κάθε τί τὸ ὅποιον θέλεις ἐγώ· νὰ μὴ ἔχεις ἀνάγκην ἀπὸ τίποτε. Ἐγὼ καὶ θὰ σὲ ὑπηρετήσω· διότι ἦλθα νὰ ὑπηρετήσω, ὄχι νὰ ὑπηρετηθῶ. Ἐγὼ εἶμαι καὶ φίλος, καὶ μέλος τοῦ σώματος καὶ κεφαλὴ καὶ ἀδελφός, καὶ ἀδελφὴ καὶ μητέρα, ὅλα ἐγώ· ἀρκεῖ νὰ διάκεισαι φιλικὰ πρὸς ἐμέ. Ἐγὼ ἔγινα πτωχὸς διὰ σέ· ἔγινα καὶ ἐπαίτης διὰ σέ· ἀνέβηκα ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρὸν διὰ σέ· ἐτάφην διὰ σέ· εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω διὰ σέ παρακαλῶ τὸν Πατέρα· κάτω εἰς τὴν γῆν ἐστάλην ἀπὸ τὸν Πατέρα ὡς μεσολαβητῆς διὰ σέ. Ὅλα δι' ἐμὲ εἶσαι σύ· καὶ ἀδελφός καὶ συγκληρονόμος καὶ φίλος καὶ μέλος τοῦ σώματος. Τί περισσότερο θέλεις; Διατί ἀποστρέφου αὐτὸν ποῦ σὲ ἀγαπᾷ; Διατί κοπιάζεις διὰ τὸν κόσμον; Διατί ἀντλεῖς νερὸ μὲ τρυπημένο πιθάρι; Διότι αὐτὸ σημαίνει νὰ καταπονῆσαι εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν. Διατί λαναρίζεις τὴν φωτιὰ; Διατί πυγμαχεῖς εἰς τὸν ἀέρα; Διατί τρέχεις ἄδικα; Κάθε τέχνη δὲν ἔχει καὶ ἓνα σκοπὸν; Εἰς τὸν καθένα εἶναι ὅπωςδήποτε φανερόν. Δεῖξε μου καὶ σὺ τὸν σκοπὸν τῆς σπουδῆς εἰς τὴν ζωὴν.

(Ὁ Κύριος ἀπευθυνόμενος πρὸς ἡμᾶς Ἁγίου Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου ἀπόσπασμα ἐκ τῆς οστ' (76) ὁμιλίας αὐτοῦ εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον 24,16-31 (ΕΠΕ τόμ. 12, σελ. 34)

6: https://www.ekirikas.com/omogeneia_ekklisia_ypoloipos_ellinismos/arthro/

[o_bartholomaios_stin_efimerida_avvenire_gia_ta_1700_xronia_apo_tin_a_oikoumeniki_synodo_-1814167/](#) Εθνικός Κήρυξ: Ο Βαρθολομαίος στην εφημερίδα «Avvenire» για τα 1700 χρόνια από την Α' Οικουμενική Σύνοδο